

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 22 stycznia 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 14369
Znak sprawy: PT1.054.1.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji z 2 stycznia 2026 r. nr 14369 pana posła Janusza Kowalskiego przedstawiam następujące wyjaśnienia.

W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, że wprowadzenie do krajowego porządku prawnego nowych rozwiązań legislacyjnych zawsze poprzedzone jest dokonaniem oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych. W odniesieniu do będącego przedmiotem wystąpienia projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327)¹ obowiązek ten został zrealizowany poprzez dołączenie do projektu Oceny Skutków Regulacji (OSR)².

Przepisy prawa nie nakładają jednak wymogu poprzedzania każdego projektu aktu normatywnego przeprowadzeniem określonych badań empirycznych czy analiz ilościowych. Ustawodawca może opierać się na wiedzy eksperckiej, doświadczeniach praktycznych, dostępnych danych, obserwacjach rynku czy dotychczasowym funkcjonowaniu systemu prawnego.

Z perspektywy *ratio legis* wprowadzanych regulacji, kluczowe znaczenie ma celowość i proporcjonalność proponowanych rozwiązań, które co do zasady powinny być uzasadnione realizacją określonego interesu publicznego. Brak obowiązku przeprowadzenia ww. analiz czy badań nie oznacza przy tym dowolności w stanowieniu prawa. Koniecznym jest wykazanie, że proponowane rozwiązania są racjonalne, spójne z systemem prawnym oraz adekwatne

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12404906>

² § 28 uchwały Rady Ministrów Nr 190 z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 i z 2025 r. poz. 408).

do zakładanego celu regulacji. Ocena ta następuje zarówno w trakcie prac koncepcyjnych nad projektem, jak i na późniejszych etapach procesu legislacyjnego, w tym w ramach konsultacji publicznych, uzgodnień i opiniowania.

Przechodząc zatem do wyrażonych w interpelacji wątpliwości dotyczących wpływu projektowanych regulacji na funkcjonowanie rynku napojów bezalkoholowych w Polsce uprzejmie informuję, że uzasadnienie do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, jak również załączona do projektu OSR, zawierają kompleksowe, wymagane przepisami prawa wyjaśnienia celu wprowadzenia projektowanych zmian.

Podwyższenie stawki VAT na bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych wpisuje się w realizację odpowiedzialnej polityki społecznej państwa, w szczególności w obszarze ochrony dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków konsumenckich. Produkty te, mimo braku w swoim składzie alkoholu bądź jego niewielkiej ilości (która nie wpływa na zmianę ich statusu klasyfikacyjnego jako napojów bezalkoholowych), często odwołują się do estetyki, nazewnictwa i wzorców charakterystycznych dla napojów alkoholowych, co może sprzyjać normalizacji ich spożywania już od najmłodszych lat. Dotyczy to w takim samym stopniu napojów imitujących piwo, wino, drinki, jak i wskazany w interpelacji cydr. Z tego względu wszystkie wskazane napoje zostały objęte projektowanym rozwiązaniem w zakresie stawki podatku VAT i w świetle przyjętych w projekcie założeń i celu regulacji nie ma żadnego uzasadnienia dla odmiennego traktowania napoju bezalkoholowego będącego odpowiednikiem cydru.

Ponadto, Minister Zdrowia wyraził jednoznaczne poparcie dla zaproponowanych przedmiotowym projektem rozwiązań. Minister Zdrowia wskazał, że w ramach koncepcji całościowego podejścia do zdrowia powinniśmy prowadzić spójną politykę międzysektorową. Polityka ta musi uwzględniać konieczność ograniczenia promocji produktów niekorzystnych dla zdrowia, ale także preferencyjnego traktowania tych produktów, które charakteryzuje wyższa wartość odżywcza.

Z informacji przekazanych przez Ministra Zdrowia wynika, że produkty bezalkoholowe i niskoalkoholowe stają się coraz bardziej dostępne i popularne jako alternatywa dla tradycyjnych napojów alkoholowych. Z przeglądu literatury dotyczącego spożywania napojów niskoalkoholowych i bezalkoholowych przez osoby z zaburzeniami związanymi z nadmiernym piciem alkoholu, wynika, że brakuje wystarczających dowodów, aby jednoznacznie wskazać zalecenia dotyczące spożycia tych produktów przez osoby z zaburzeniami spożycia alkoholu, osoby pijące ryzykownie i szkodliwie. Stwierdzono, że głód alkoholu wzrasta po spożyciu napojów niskoalkoholowych i bezalkoholowych, a ten wzrost koreluje z nasileniem uzależnienia od alkoholu. Wreszcie, osoby pijące dużo alkoholu mają tendencję do spożywania napojów No/Low w połączeniu z regularnym spożyciem alkoholu, a nie jako element regularnych wzorców picia.

Odpowiednia polityka fiskalna może pełnić funkcję nie tylko dochodową, ale również prewencyjną i edukacyjną, wspierając działania na rzecz zdrowia publicznego i odpowiedzialnych postaw społecznych. Takie jest też główne uzasadnienie do proponowanych zmian.

Powyższe wyjaśnienia w sposób kompleksowy odnoszą się do zasadniczej części pytań zawartych w interpelacji.

W kontekście natomiast wyrażonej w interpelacji troski o spójność i jasność systemu podatkowego dla przedsiębiorców zauważam, że w przypadku wątpliwości dotyczących właściwej stawki podatku VAT dla danego towaru, podatnicy mogą wystąpić do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej o wiążącą informację stawkową (WIS), wydawaną w trybie art. 42a – 42i ustawy o VAT^{3,4}. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej jako organ wydający WIS posiada odpowiednie narzędzia i kompetencje, aby w sposób sprawny i spójny wspierać podatników w prawidłowym stosowaniu stawek VAT. Przyjęcie w omawianym zakresie rozwiązań nie powinno prowadzić do trudności w stosowaniu przepisów, zresztą zgłoszone w procesie konsultacji uwagi są rzetelnie analizowane i projekt jest doskonały, tak żeby planowane regulacje były jak najbardziej czytelne dla podatników.

W zakresie pytania o uwzględnienie porównawczych analiz rozwiązań stosowanych w innych państwach Unii Europejskiej w odniesieniu do omawianych napojów zauważam, że OSR omawianego projektu zawiera stosowne odniesienie się do tej kwestii – w pkt 3 OSR zawarto informację o stosowaniu stawek obniżonych VAT w innych państwach członkowskich⁵.

Odnosząc się natomiast do możliwości przeznaczenia części wpływów z podatków pośrednich związanych z rynkiem napojów alkoholowych i bezalkoholowych na dedykowany fundusz profilaktyki uzależnień pragnę wyjaśnić, że podatek VAT stanowi dochód budżetu państwa⁶. Wpływy z VAT nie są przypisane do finansowania konkretnych, z góry określonych wydatków publicznych – zasilają one wspólną pulę środków budżetowych, z której następnie finansowane są różne wydatki państwa, ustalone w ustawie budżetowej.

W praktyce nie istnieje możliwość ani mechanizm prawny pozwalający na bezpośrednie powiązanie konkretnych wpływów z VAT z określonym celem (np. ochrona zdrowia, edukacja itp.). Tym samym podatek VAT nie jest podatkiem celowym, a jego funkcją jest zapewnienie stabilnych i przewidywalnych wpływów budżetowych, z których finansowane są wydatki związane z funkcjonowaniem sfery publicznej, w tym wydatki na cele społeczne czy obronność kraju.

Jak wskazano powyżej, w ramach konsultacji publicznych, opiniowania oraz uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku

³ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, późn. zm.).

⁴ Informacje na temat uzyskania WIS – na stronie <https://www.kis.gov.pl/zalatwianie-spraw/wydawanie-wiazacych-informacji/>

⁵ Z informacji pozyskanych z dostępnych baz wynika, że w zakresie napojów bezalkoholowych oraz napojów energetyzujących wiele państw członkowskich stosuje stawkę podstawową VAT – w tym m.in. Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Irlandia, Litwa, Łotwa, Malta, Niemcy, Węgry, czy Włochy. Niektóre państwa stosują stawki obniżone. w odniesieniu do określonych kategorii napojów (czasem przy wprowadzeniu dodatkowych warunków dotyczących ich składu).

⁶ Art. 1 ust. 2 ustawy o VAT.

od towarów i usług (UD 327) zostały zgłoszone uwagi, które są jeszcze szczegółowo analizowane. W związku z powyższym na obecnym etapie prac legislacyjnych nie jest możliwe przesądzenie o ostatecznym kształcie projektowanych rozwiązań.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów